

Warszawa, dnia 26 września 2012 r.

Trans-Fuzja
Fundacja na rzecz osób transpłciowych
ul. Noakowskiego 10
00-666 Warszawa

Pełnomocnik Rządu do Spraw Równego Traktowania
Agnieszka Kozłowska-Rajewicz
Al. Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa

Szanowna Pani Minister,

jako organizacja działająca na rzecz praw człowieka osób transpłciowych chcemy zwrócić uwagę na ostatnią wypowiedź Pani Minister dla Gazety Wyborczej („Równość: nie wszystko na raz” – tekst z dnia 25 września br.), w której wyraziła Pani wątpliwości co do proponowanego projektu ustawy o uzgodnieniu płci. Ustawa, którą identyfikuje Pani przede wszystkim z partią Ruch Palikota, została współtworzona i konsultowana przez organizacje pozarządowe zrzeszające ekspertów zarówno z zakresu praw człowieka osób transpłciowych, jak i praw człowieka w ogóle.

Jesteśmy szczerze zaniepokojeni deklaracją Pani Minister odnośnie wątpliwości co do umożliwienia osobom transpłciowym zmiany danych osobowych bez jakichkolwiek interwencji medycznych. W wywiadzie dla Gazety stwierdziła Pani:

Mam jednak wątpliwości co do propozycji, żeby nie wymagać ubezplodnienia przed decyzją o zmianie płci metrykalnej. Jeśli ktoś formalnie będzie kobietą, ale fizycznie pozostanie płodnym mężczyzną i spłodzi dziecko, to jako kto ma być wpisany w papierach? Jako matka?

Trudno nam zgodzić się z taką wypowiedzią. Jak słusznie zauważa dziennikarka Gazety Wyborczej – Ewa Siedlecka – przymusowa sterylizacja osób transpłciowych jest uważana przez Radę Europy za działanie niehumanitarne. Jest to również pogwałcenie podstawowych praw człowieka, szczególnie zaś prawa do samostanowienia o sobie jako jednostce oraz prawa do poszanowania życia rodzinnego.

W tekście wnosi Pani Minister problematykę administracyjną, stawiając instytucjonalizację ponad prawami obywateli i obywaterek. Swoją wypowiedzią sugeruje Pani, że o wiele łatwiej pozbawić osoby zdolności płodzenia, niż zmienić kilka przepisów. Administracja ma służyć ludziom, nie zaś ludzie administracji. Jeśli przepisy nie uwzględniają obecnej sytuacji społecznej – należy je zmienić.

Chcemy przy okazji zwrócić uwagę na to, że obecne procedury korekty płci nie wymagają od osób transpłciowych przechodzenia zabiegów sterylizacyjnych. Była Pani osobiście obecna podczas kwietniowej konferencji „Płeć pod kontrolą”, którą zorganizowała Fundacja Trans-Fuzja razem z Fundacją Heinricha Bölla. Jej głównym celem było przybliżenie problematyki korekty płci zarówno w Polsce, jak i w innych krajach Europy. Obecni na konferencji paneliści przybliżali między innymi prawnoczułowieczy trend zmian w Unii Europejskiej z zakresu procedur zmiany oznaczenia płci w dokumentach. Mogła się Pani wtedy dowiedzieć, że zarówno Szwecja, jak i Niemcy zrezygnowały z procedur sterylizujących na rzecz poszanowania praw człowieka i godności osób transpłciowych. Godności, która i tak bywa im wielokrotnie odbierana podczas procesu diagnostyki transseksualnej, kiedy to wymaga się spowiedzi z najintymniejszych szczegółów życia. Między innymi ze względu na poszanowanie tej godności władze Argentyny zrezygnowały z konieczności przedstawienia diagnozy przed oficjalnym rozpoznanem w nowej płci, co z uznaniem zostało przyjęte przez eksperckie organizacje na rzecz zdrowia, między innymi Światową Organizację Ekspertów na Rzecz Transpłciowego Zdrowia (World Professional Association for Transgender Health). Prawo do administracyjnej zmiany oznaczenia płci jest w Argentynie zagwarantowane każdemu, kto tego potrzebuje. Bez względu na jakikolwiek czynnik. Zadaniem prawa należy poradzenie sobie z występującymi konfliktami administracyjnymi.

Problemem obecnej sytuacji w Polsce nie są osoby transpłciowe, ale brak prawa oraz odpowiednich procedur regulujących sprawę ich dotyczące.

Zwracamy uwagę Pani Minister na konieczność wstawienia się za realnymi potrzebami osób transpłciowych korygujących płeć. Zapewne niejednokrotnie miała Pani Minister okazję wysłuchać zarówno przedstawicieli i przedstawicielek organizacji pozarządowych, jak i samych osób transpłciowych w zakresie ich potrzeb prawnych.

Osoby transpłciowe w Polsce należą do jednej z najbardziej dyskryminowanych grup. Nie istnieją niemal żadne mechanizmy prawne, które chroniłyby przed dyskryminacją ze względu na tożsamość czy ekspresję płciową. Zamiast zastanawiać się nad ubezplodnieniem, prosimy o wspieranie projektów dążących do zmiany obecnego stanu rzeczy. Zarówno Parlament Europejski, jak i Rada Europy posługują się już kategoriami tożsamości oraz ekspresji płciowej, ich implementacja w polskiej rzeczywistości to zaledwie kwestia czasu. Nie chcemy czekać. Żądamy równych praw, równego traktowania.

Wspomniana na początku niniejszego listu wypowiedź Pani Minister stawia niektórych obywateli oraz niektóre obywatelki obok prawa – sugeruje, że decyzja związana z korektą płci powinna być naznaczona sterylizacją. Podkreślamy, że bycie osobą transpłciową nie zależy od statusu cielesnego. Tożsamość płciowa to niezbywalna cecha każdego człowieka, osób nietranspłciowych również. Prawo powinno zapewnić każdej osobie możliwość realizowania swojej tożsamości oraz ekspresji płciowej na równych zasadach, nie dyskryminując nikogo.

Sugerowanie wprowadzenia przymusowej sterylizacji osób transpłciowych jako wymagania i warunku stawianego przed prawną korektą płci jest nie tylko niezrozumieniem potrzeb prawnych osób transpłciowych. Jest po prostu niezgodne ze standardami praw człowieka.

Pragniemy wyrazić nadzieję, że możemy liczyć na wsparcie Pani Minister w zakresie promowania, upowszechniania i propagowania problematyki równego traktowania, w tym dążeń organizacji działających na rzecz praw osób transpłciowych.

Liczymy na to, że jako najważniejsza przedstawicielka interesów równościowych w Polsce, szczególnie tych z zakresu płci, wesprze Pani osoby transpłciowe w dążeniu do ulepszenia ich sytuacji. W tym miejscu chcielibyśmy również poprosić Panią Minister o możliwość spotkania w celu przedstawienia naszych argumentów odnośnie proponowanej ustawy oraz wyjaśnienia ewentualnych nieporozumień, które mogły wyniknąć podczas procesu przetwarzania projektu przez sejmową administrację.

Z poważaniem,
w imieniu Zarządu Fundacji Trans-Fuzja

Lalka Podobińska

prezeska

Wiktor Dynarski

wiceprezes

Załączniki

1. Tożsamość płciowa a prawa człowieka [Human Rights and Gender Identity] – Dokument tematyczny Komisarza Praw Człowieka Rady Europy Thomasa Hammarberga
2. Zalecenie CM/Rec(2010)5 Komitetu Ministrów dla Państw Członkowskich w zakresie środków zwalczania dyskryminacji opartej na orientacji seksualnej lub tożsamości płciowej
3. Standards of Care for the Health of Transsexual, Transgender, and Gender Nonconforming People, 7th Version – The World Professional Association for Transgender Health